

Onderzoeksjournalist Ad van Liempt:

‘Op zoveel ellende was ik niet voorbereid’

‘Zeven gulden en vijftig cent krijgen de leden van de Colonne Henneicke - genoemd naar de leider ervan - voor elke Jood die ze uitleveren aan de Duitsers.

De colonne bestaat uit eerst dertig en later vijftig Nederlandse collaborateurs die worden vrijgesteld voor de Jodenjacht. Voor het verkrijgen van hun premie arresteren ze Joodse mannen, vrouwen en kinderen.

Zwarte bladzijde

In 2002 werden de daderdossiers van de colonne vrijgegeven voor historisch onderzoek. De vuistdikke dossiers, compleet met verhoorverslagen en getuigenverklaringen, brengen deze zwarte bladzijde uit onze geschiedenis heel dichtbij. Het verbijsterende verraad wordt tot in de gruwelijkste details beschreven. Toen ik het eerste dossier las, móest ik even naar buiten voor frisse lucht. Op zoveel ellende was ik niet voorbereid.

Kopgeld

36 dagen bracht ik voor mijn onderzoek door in het Nationaal Archief. De dossiers mocht ik niet kopiëren, dus typte ik alles over op mijn laptop. Op basis van de archiefstukken schreef ik het boek *Kopgeld*. Daarin zoom ik onder andere in op een van de Joodse slachtoffers, Philip Plas, die ik met wat geluk en toeval op het spoor kwam. Toen hij werd uitgeleverd was hij een jongetje van 4. Nu een man van 78.

Ontvoerd uit ziekenhuis

Nadat hij was opgepakt, werd hij in de crèche tegenover de Hollandse Schouwburg in Amsterdam geplaatst. Van daaruit werden Joden naar een concentratiekamp gedeporteerd. “Flipje” ontliet dit noodlot. Het verplegend personeel veinsde dat hij besmettelijk ziek was, plaatsten hem in quarantaine en lieten hem naar het ziekenhuis vervoeren. Daaruit is Flipje op heldhaftige wijze ontvoerd door leden van het verzet. Hij kreeg een onderduikadres in Friesland en kwam na de oorlog terecht in een Amsterdams weeshuis. Na lange tijd is hij daar gevonden door een tante en werd hij opgenomen in wat er nog over was van zijn familie.

Jeugd terug

Later emigreerde Philip naar Israël, maar hij is teruggekeerd naar Nederland. “Het boek heeft mij een deel van mijn jeugd teruggeven”, zegt hij. Dat is prachtig om te horen. Ik had niet kunnen bedenken dat mijn archiefonderzoek dat zou opleveren.’